

(6/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

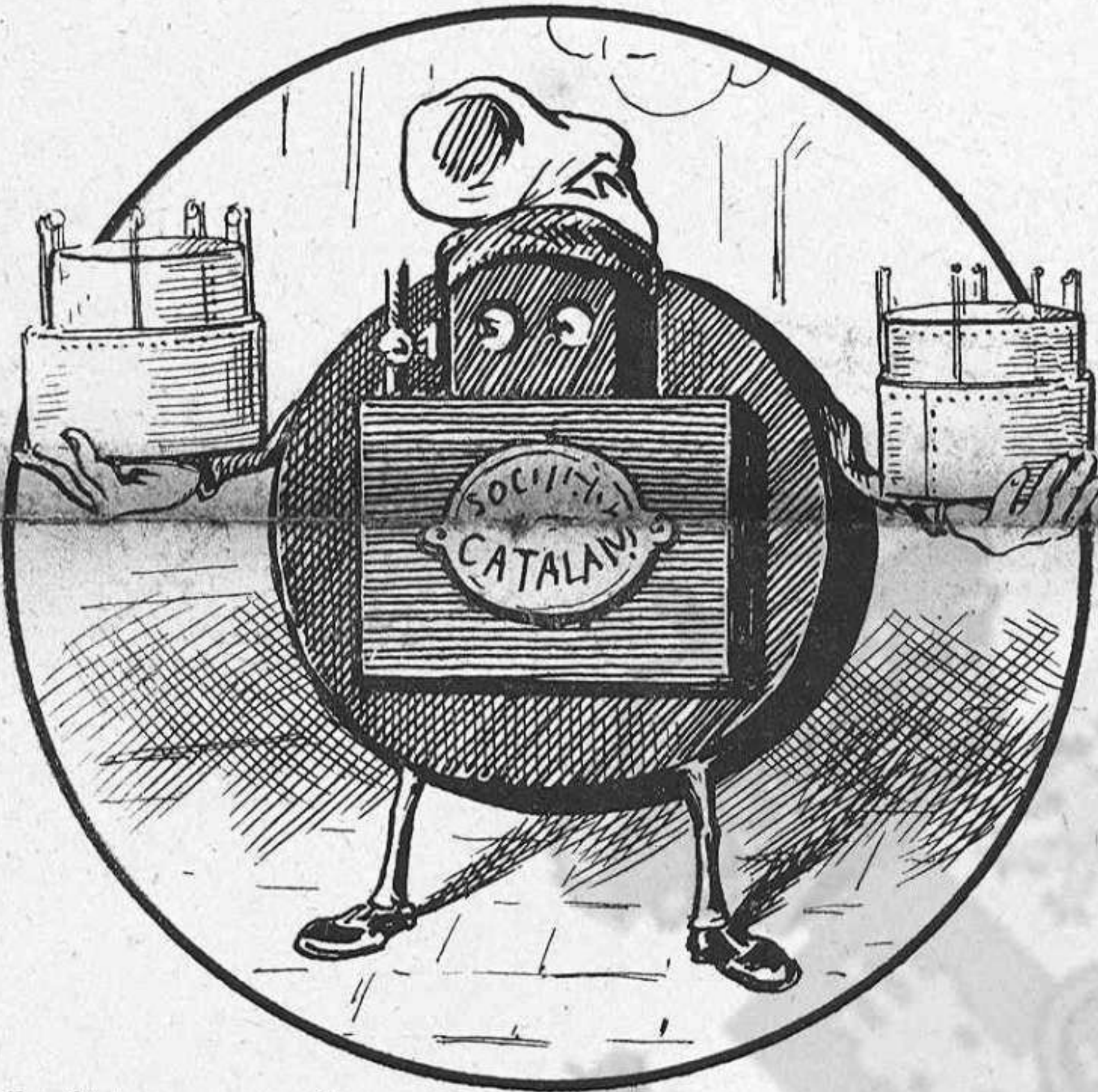
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

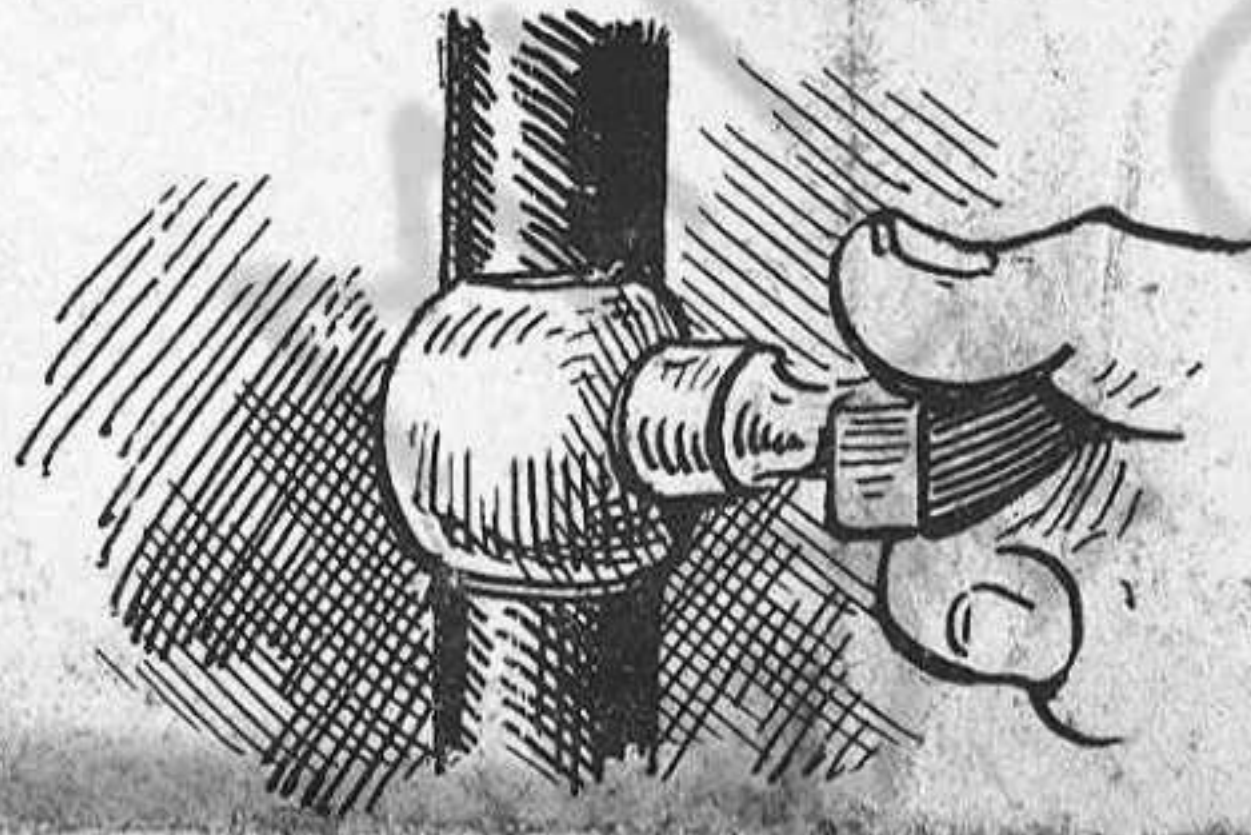
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

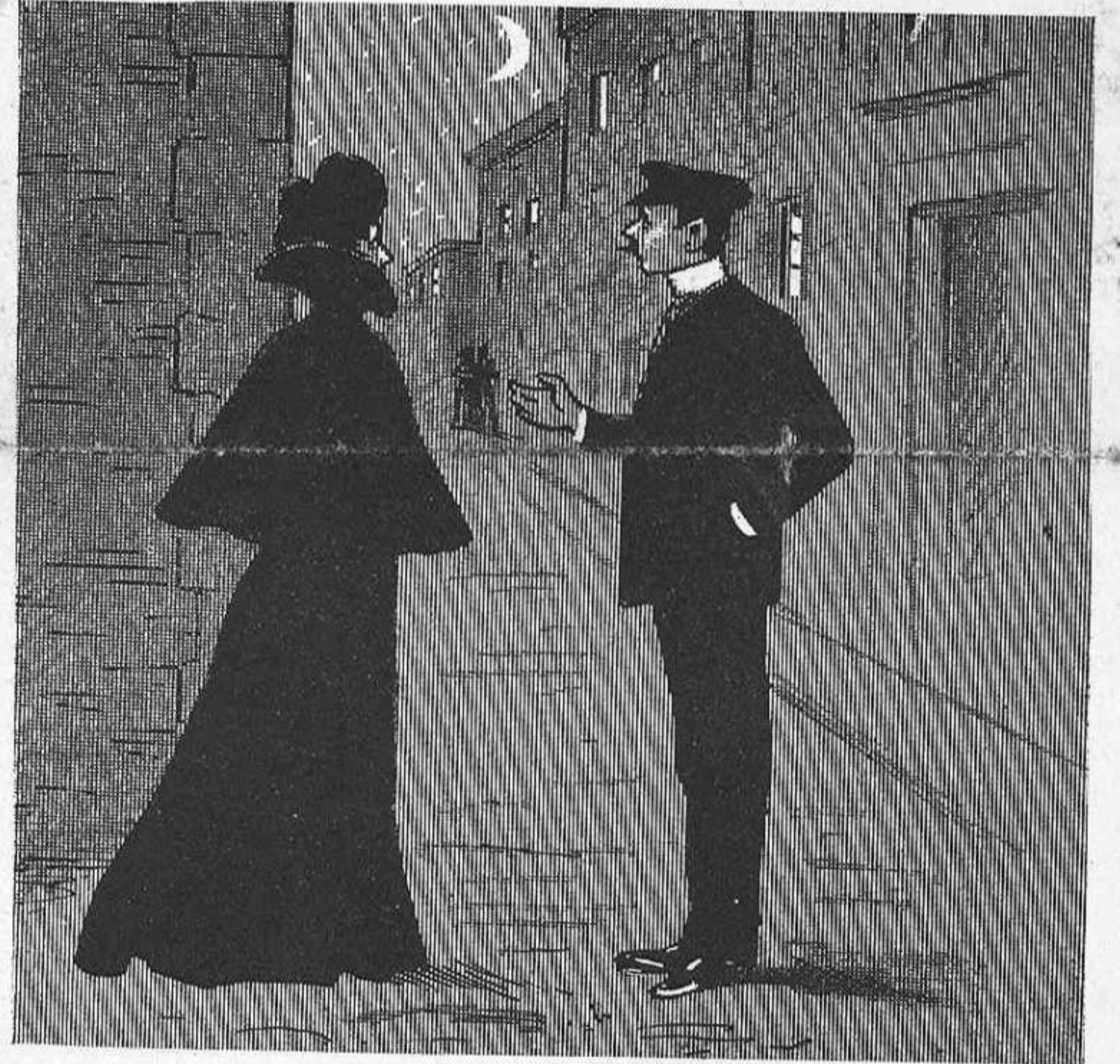
REVISTA DE BARCELONA

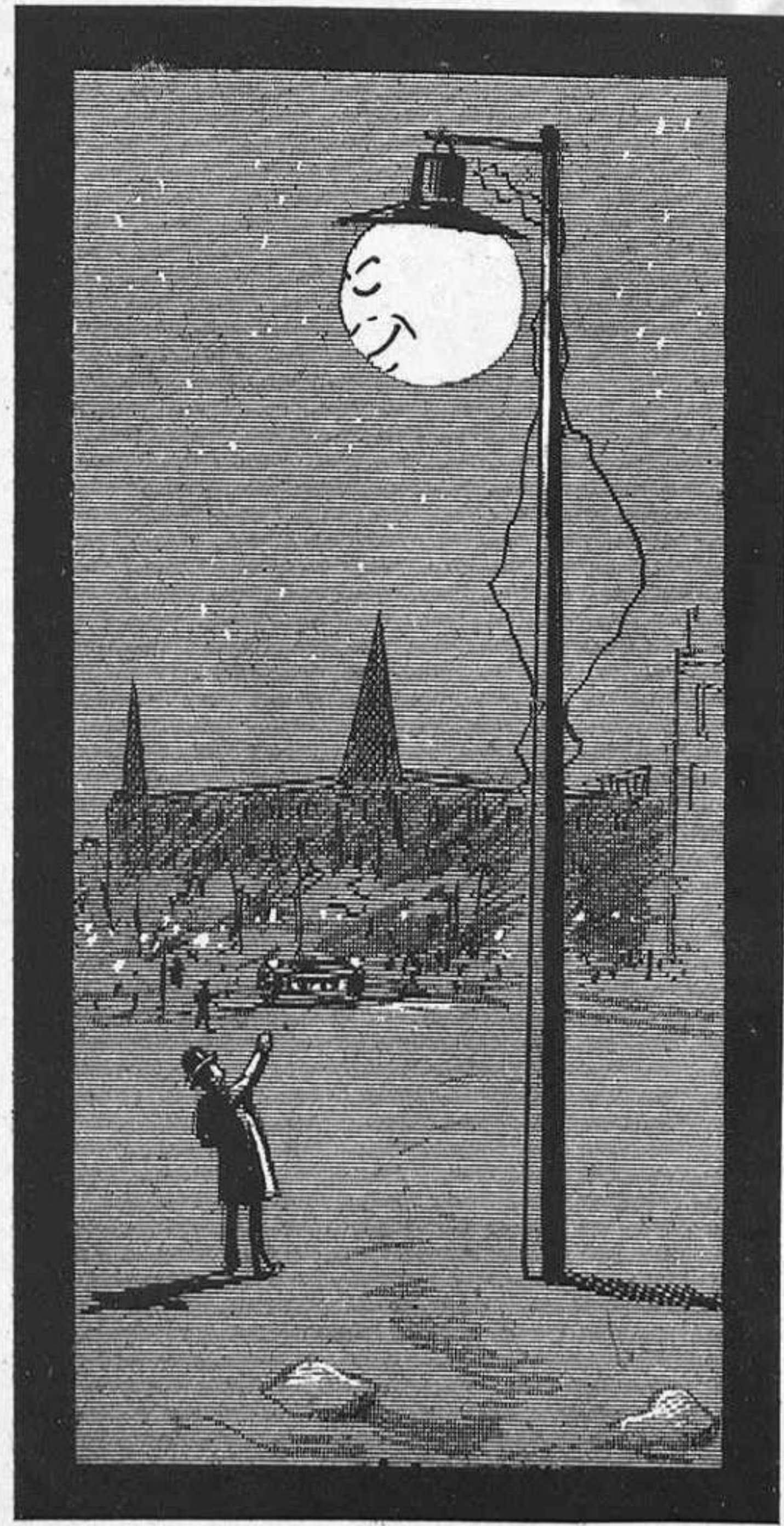
LA CATALANA DEL GAS.—¿Qué 'm compra aquests trastos que aviat no 'm servirán?

LA VEU DEL CONSUMIDOR.—Donant la volta á la clau alguna empresa farà ¡nyach!

ENTRE FESTEJADORS.—Ella.—Ahont vols anar per festejar?
Ella.—A qualsevol puesto: ara ray qu' es fosch per tot arreu.

A LA PLASSA DE CATALUNYA.—¿Y donchs, tú, que no la segueixes la huelga?
—Jo estich molt per sobre de aquestas cosas.

BARCELONA.—¡M' han regalat un cardenal!... Veyám cómo cantaré.

UN DELS MES CREMATS.—De llum ja 'n tinch, desde que trech foch pels queixals.

UN SERENO QUE S' ANTICIPA.—Las siete, han dado. Y ja es fosch!...

DE DIJOS A DIJOS

Las incidencias de la crisis han ocupat a la gent política durant tota la setmana. Avuy qu'está resolta, y s'abarca ab un cop d'ull tot lo succehit, pot molt bé titularse: *La crisis de la passejada de n Silvela*.

Després de la presentació del memorandum del Azcárraga (*), tots els capítols de la política monárquica van ser cridats a donar la seva opinió a la regent, pero per escrit. Al obligarlos a presentar el cartipás semblava que hi havia desitj de veure qui d'ells feya més bona lletra.

El primer a qui s'encarregá la formació de ministeri signé al bonatxás del Azcárraga.

—Formi—van dirli—un ministeri de concentració. Aixó de un ministeri de concentració consistia en fer asseure a la taula del pressupost a tots els conservadors qu'están renyits fins al punt de no poderse veure ni en pintura, donant avants paraula de honor de que no s'tirarien els plats pel cap.

¿Y qué va succehir? Que per voler acontentar a n' en Romero Robledo y al Duch de Tetuán, se disgustava gravement a n' en Silvela, posantlo en la mateixa situació del toro a qui li claván un parell de banderillas de foch.

Ben clar va dirho:—Jo no estich dispost a sostenir ab la meva majoria a n' aquest ministeri de concentració.

Y l' bonatxás de D. Marcelo, va presentarse de nou a la regina, dihentli:

—Senyora: encare que molt devot y aprenent de sant, lo qu' es de miracles encare no n' sé fer. Per mi, pot cridar a n' en Silvela, y sino altra cosa millor formaré un ministeri apoyat per tots els conillots de guix de la majoria.

Y en efecte, en lloch de n Silvela, va ser cridat en Villaverde.

—¿Podria formar—van dirli—un ministeri parlamentari?

Y l' escanya-contribuyents va acceptar gustós l' encàrrech, considerant que si ell va tenir punyo per buydar las butxacas dels espanyols, no havia de faltarnhi per omplir las tripas dels conservadors.

Ja tothom se veyá aquesta calamitat a sobre. Ja tothom exclamava:—Aha, *amigo*, ara si que anirán grassos aquells empréstits, que en unas pocas horas de nit, mentres el tonto del país dorm, fan guanyar una borratxada de milions a uns quants aixerits enterats de certas maniobras secretas!

Pero en Villaverde, que ja s' menjava la poma del paradís, va veure la serp silvelina enroscada en la poma, trayent flamas pels ulls, foch pels caixals y veri per la llanceta de la llengua. Dada l' actitud de la serp, tota tentativa encaminada a la formació de un ministeri parlamentari, era completament inútil.

Y presentantse a Palacio, va dir com l' Azcárraga:—Senyora: jo hi fet impossibles en ma vida; pero l' de formar un ministeri parlamentari resulta superior a las mevas forsas. Podria cridar a n' en Silvela: es l' únich que pot seguir gobernab ab las cortis actuals.

La regent va respondre:—M' hi pensaré. Y en efecte, després de pensars'hi va cridar a n' en Sagasta.

Se comprén que ls silvelins se donguin als dimonis. Se comprén qu' en Gamazo, que gustós se deixaria treure un ull si ab aixó pogués conseguir qu' en Sagasta quedés cego, s' haja posat fet una furia. Pero allá ells... Ells y ls altres.

Els altres son els que pujan, no sé ben bé si al candelero ó a la picota.

Ara esclatarán entre ells las batussas de sempre, per atrapar las millors talladas.

Estavam en vigílas de unas eleccions provincials, y han sigut suspesas per preparar els artefactes del joch de prestidigitació acostumat en semblants casos. Preparínse a veure un espectacle molt curiós. En tots els districtes se presentavan candidats conservadors en majoria, reservantse las minorias als candidats fusionistas. Ara, ab el cambi de govern, se farà l' oració per pasiva: els fusionistas ocuparán las majorias, y las minorias els conservadors.

Aixís cambia, de la nit al matí, l' actitud del cos electoral, sempre partidari del que mana.

Lo mateix fenómeno s' observará en las eleccions de diputats a Cortes; ja veurán quina majoria sagastina més considerable sortirán dels tups de las sorpresas. En Sagasta necessita unas Cortes sevas, y se las fabricará ab els mateixos motllos ab que ha sapigut fabricarse totas las que ha necessitat.

Y aixís anirém tirant, a forsa de gitánadas, fins que l' país s' empipi, y las emprenqui per la que n' diuhen els castellans *la calle de en medio*, qu' es l' únich carrer que porta directament a la Revolució.

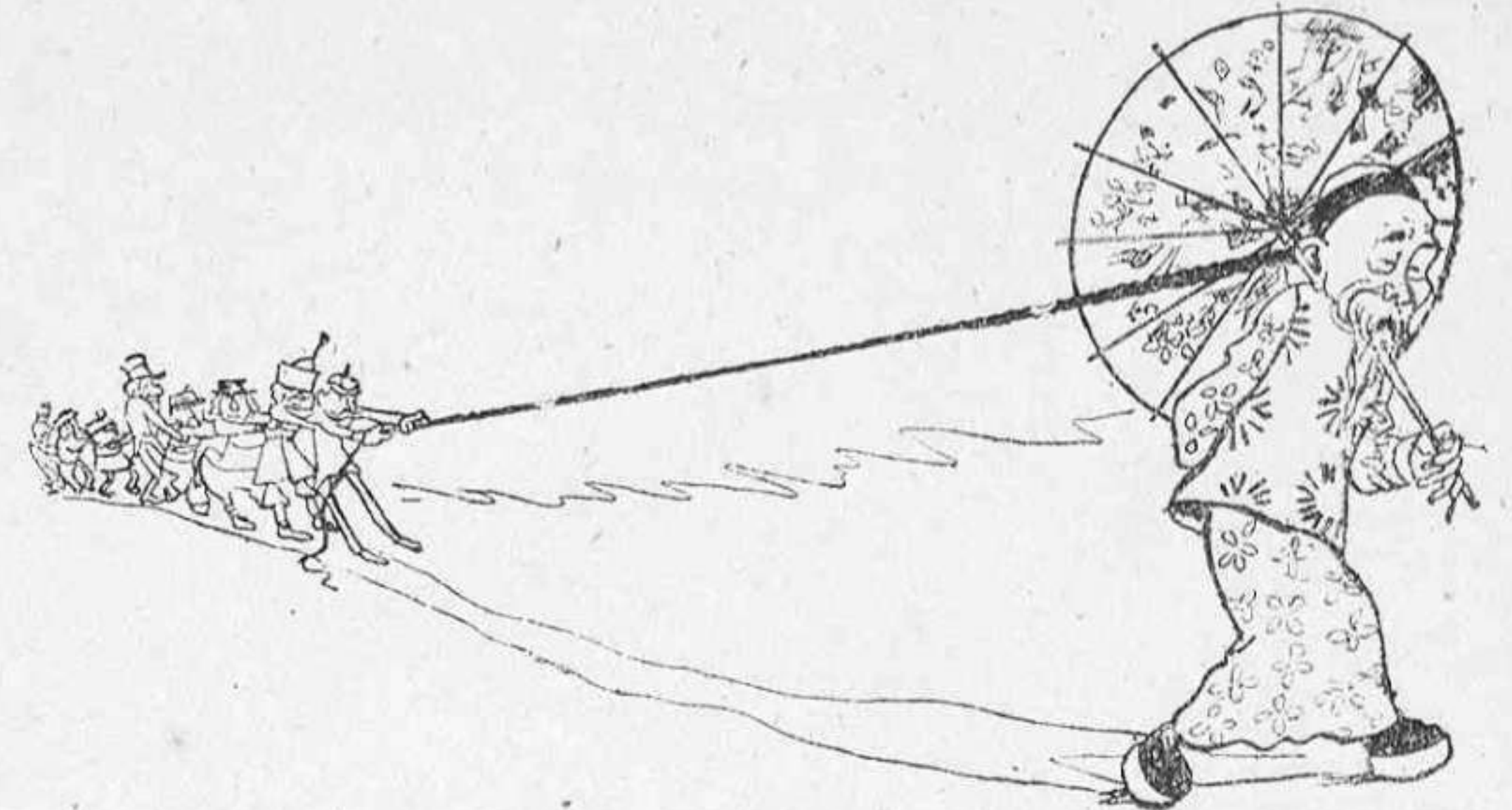
PEP BULLANGA

(*) El dimitir per medi de un Memorandum es una costum nova en la política espanyola. Observin que l' *Memo-rand-um*, es una cosa que comensa en *Memo* y acaba en *um*. Mala interjecció per qui l' presenta!

La caricatura al extranger — La qüestió de la China

LAS POTENCIAS.—Ara l' tenim agafat per la qua y no se 'ns escapará.

EL XINO.—Sí; pero la meva qua es elástica... y fil vos donó! (Del *Wahre Jacob* de Stuttgart.)

AIXÓ ES RES

E recordan de la frase favorita de n Tony-Grice, un dels clowns més *xocants* que han trepitjat may el Circo Eqüestre?

Xocant, sí, porque quan no queya, topava, y quan no topava ventava bufia al primer que li venia a má... de manera que l' *xoch* era inevitable.

Donchs la seva frase favorita solia ser sempre la mateixa. Tant si queya com si

pegava, deya, y aquí a Barcelona ho repetia en catalá:—*Aixó es res!*

Ara bé. Deixeble aprofitat de n Tony-Grice, més encare que deixeble, puig en Tony-Grice ja fa molts temps qu' es a formalvas, hereu legítim del célebre clown, sembla ser en Sagasta, contractat de nou per divertir al país—y tant com ens divertirá!...—en el Circo Nacional.

Dos anys y pico sense contracta, dos anys y pico que han passat com un somni, y ja l' tornem a tenir a punt de fer cabriolas y altres truchs del seu abundant repertori.

Pero, ¿qué son dos anys? *Aixó es res!*

Home funestíssim a la patria y a la causa liberal, se pot escriure la seva historia, escrivint els romanços de las sevas apostasias.

Tot lo que tingué de revolucionari en los temps heróichs del partit progressista que precediren a la gloriosa revolució de Setembre, tingué de acomodaticí, tan bon punt hagué llaminejat las dolsuras del poder. La costum d' embrutarse sobre ls compromisos contrets en l' oposició, li ve de lluny; com que no ha fet altra cosa durant sa llarga é interminable vida pública.

Ministre del govern revolucionari, no pará fins a fer caure al partit republicá en la més ignoble de las emboscadas. Fou al any 69 quan ab las sevas provocacions irritants el llansá al terren de la protesta armada, al sol objecte de ofegar en sanch, aquella salvadora expansió del esperit nacional... Y tot per qué? Per envenenar la revolució y tatar de *inaguntables* els drets individuals que havían sigut el motiu y la bandera de aquell gran moviment.

Representant de la tendencia més retrógrada y autoritaria, més cinica y immoral durant el reynat de D. Amadeo, quan aquest bon senyor renunciá la corona, cansat sens dupte de haver de tractar ab uns homes que no tenían vergonya a la cara, conspirá contra la República y s' aprofitá dels fruits de la traició del general Pavia, per ocupar novament el poder, ofegant dictatorialment, totas las tentativas encaminadas a restaurar las libertats públicas... y tot per qué? Pera veure's sorprés, com un babcia, per la botarxada de Sagunto. Tant com havia servit per cohibir las aspiracions liberals dels partits revolucionaris, y no tingué manya per arrancar ni una ploma tan sols de las alas del negre aucell de la reacció borbónica.

Aquell dia havia de acabar la seva carrera; pero com en Tony-Grice va dir fent una ganyota:—*Aixó es res!*

La monarquia restaurada necessitava per sostenir l' equilibri l' contrapés de una comparsa liberal, y ell va prestarse a organisarla.

¡Be n va devorar de humiliacions avants de arribar al famós pacte del Pardo! Pero comprenent qu' en aquell estat de cosas corresponia major profit als que més s' arrastravan, va prestarse bonament a fer de reptil, apostantse als tothom com a cortesá, fins a deixar enrera al mateix Cánovas del Castillo.

Sempre ab la paraula de llibertat al llabís y ab las més depravadas intencions a las entranyas, obri recluta de traïdors y apóstatas, y féu dels goigs materials del pressupost l' únich objecte de la seva misió gubernamental. Quan en un moment de apuros, prengué de las mans del confiat Castelar tot un programa de reformas democráticas, el feu servir únicament per mistificarlo y escarnirlo. ¿Que havia de ser en las mans de aquell vell cinich, el sufragi universal, el dret de reunió, el dret de associació y tot aquell tresor gloriós qu' en millors temps ell havia tingut la poca latxa de calificar de drets *inaguntables*? Res més que una escandalosa, una repugnant mistificació. Papers fets a bossins pera ser colocats en el *water-closet* de las institucions monárquicas.

Y mentres triturava una per una totas las espe-

ransas del poble, ell, l' hereu dels antichs progressistas mata-frases, obria cautelosament pero de bat a bat las portas d' Espanya a la invasió clerical. May las congregacions religioses havían trobat tan expedit el camí per establirse y fortificarse dintre de la nació, com durant el mando de aquest home funestíssim. Pero qué li importava la preponderancia creixent de aqueixa plaga abrumadora, si ell era amo de tot, y ls seus adeptes podían rabejarse, ab el beneplácit de unas institucions que sempre han blasonat de devotas, en los profits de las més escandalosas immoralitats? Per ells governar no era, ni ha sigut may més que viure xuclantli al pobre país el moll dels ossos.

Prompte s' vejeren las horrendas conseqüencias de aquest sistema de immoralitats a tot pasto. La insurrecció de las colonias, la guerra ab els Estats Units, la firma del vergonyós tractat de París havían de ser los resultats lógichs y naturals de la política del cortesá Sagasta.

Y—*Aixó es res!*—deya encare després del espanyol desastre.—Jo he salvat l' ordre públich! Jo hi salvat la monarquia!—exclamava alsant el tupé enllordat desde un toll de sanch y de llot.

Y com sempre: la manya li faltá per salvar l' integritat nacional y per evitar la mort y la ruina de cent cinquanta mil fills de proletaris, arrancats a sas familias per anar a morir miserablement a las colonias ó tornar a Espanya a passejar la tisis y l' anemia pels carrers; en cambi n tingué de sobra per amordassar a la premsa, per suspendre las garantías constitucionals, per ofegar els impulsos de la indignació del país, més necessitat llavors que may, d' efectuar una renovadora y santa revolució.

Tot aquell tremendo problema de la guerra y de la pau, de la desmembració del territori y de la vergonya de una nació digna de millor sort, el resolgué en Sagasta ab la mateixa despreocupació, ab igual frescura ab que hauria resolt el més vulgar tarugo electoral.

N' hi ha per quedarse tontos de pur assombrats: ¿no es cert?

Donchs escolteulo y sentireu que diu com en Tony-Grice:—Senyors: *Aixó es res!*

La proba de que *Aixó es res* es que ara mateix acaban de cridarlo confiantli de nou la missió de fer nos felissos.

Las institucions han tingut de tirar, a mitj fumar, el coracero conservador, que cremava per dintre, tenia mal gust y feya una pudó qu' empestava. Guardavan el puro fusionista cuidadosament, fentlo assecar, porque pogués fumar-se l' nou reynat. Y no hi ha hagut més remey qu' encendre'l avants d' hora. Ja no n quedavan d' altres.

Perque aixís com la restauració s' ha menjat als seus homes, de la mateixa manera pot dirse que aquests s' han menjat a la restauració.

Avuy l' una y ls altres han arribat a las engrunas. Demá...

Per lo que respecta a demá, l' poble haurá de pendre cartas en el joch, baix pena de anularse per sempre més. Si ho fa com es d' esperar, després de la gran batalla, y senyalant els restos desmoronats dels obstacles qu' encare avuy s' oposan a la seva acció, podrá dir, repetint, encare qu' en un sentit menos cinich la frase de n Tony-Grice y de n Sagasta:

—¿Veyeu? Ja s' ha acabat. *Aixó es res.*

P. K.

LA CONFESSIÓ DEL NUVI

—Pare, mes que per rentarme de culpas que jo no tinch, per cumplí ab un deber, vinch humilment a confessarme.

—¿Quín deber aquest será que t' fa doná un pas tan raro?

—Vosté mateix pot jutjarho; avuy me tinch de casá.

—¡Ah, dimontri! Ja está entés: en tan solemne diada

va molt bé una estranyinada; parla y no m' amaguis res.

—¿Com ha sigut tot aixó?

—¿Com ha sigut?... Ni jo ho sé: únicament li diré

que soch felís de debó; que m' penso havé ensopegat

de la gloria el dols camí, y que vaig a doná l' sí

bojament enamorat.

—Molt bé, jove! Jo soch just, y per ma experiencia llarga

ho puch dir: carga per carga, al menos durla de gust.

Pero ¿ja has meditat bé, del modo com van las cosas,

el compromís en que t' posas

ab lo que ara vas a fé?

Avans de da una paraula

que t' deixarà endogalat,

¿ja has previst, ja has calculat

lo que vol dir parar taula?

—No, pare, no hi previst re ni d' aixó ha arribat el día: avuy, l' únich que a mi m' gufa es el carinyo... y la fé.

—¿La fé en qué?

—En la que será ma esposa. Ella es qui m' ho ha dit:

«Enllassemnos tot seguit, y després, Deu provehirá.»

—¿Aixó ha dit?

—Y ab un calor, ab un foch, que quan m' ho deya

dintre de sos ulls hi veyá brillarhi llampechs d' amor.

—¿Es bonica?

—Una poncella en el moment d' esclatá.

—¿Fresca y ben feta?

—¡Hasta allá!

—¿El seu nom?

—Se diu Estrella.

Y, creguího, en l' ample cel

no n' hi ha pas de mes divinas

ni ab tanta llum a las ninas... ¡Es una bresca de mel!

—¿Té familia?

—No senyor.

—¿Y donchs?...

—Viu ab son padrí.

—¿Solterot y ab quartos? —Sí:

un verdader protector.

—¡Ah, ja entench! Y aquest deu sé

el qui te l' ha... proposada...

¿No es vritat?...

—Endavinada.

—¿Com ho sab?

—Jo tot ho sé.

—Pues es cert: ell es l' autor

d' aquest idili florit,

que avuy será benehit

en l' ara del dols amor.

—¿Quánt temps fá que la coneixes?

—Dos mesos.

—¿No mes dos mesos,

y ja estáu del tot entesos

y a casarte t' decideixes?

—La pressa no es pas per mi;

es per ella, la ignocenta,

que delira y s' impaccienta,

instigada pel padrí.

—¡Oh modelo de virtut!...

Tira al dret, jove excelent,

que per lo que vaig veyent,

me sembla que ja has rebut.

—¿Rebut, qué?

—L' especial dó,

la beatitut infinita

qu' en el mon se necessita

per sé... un marit de debó.

Ves, que ta futura esposa,

al notar tanta tardansa,

de fixo está ja migrantse.

—¿Quina penitencia m' posa?

—¿A tú penitencia?... ¡Bah!...

¿No t' vas a casá ab l' Estrella?

Donchs, aixó deixaho per ella,

jella te la posará!

C. GUMÁ

UN SE reuneixin las novas Cortes qu' encare han d' elegirse, será del cas que, sigan pochis, sigan molts els diputats de oposició que conseguixin entrarhi, presentin y sostinguin una proposició concebuda en los següents termes:

«El banch blau del ministeri, queda declarat desde avuy banquet dels acusats. Y si la majoria no admet aquesta proposició, el país ha de férsela seva a tota costa.»

No es possible, no, que ls que van declarar una guerra sabent que no podían sostenirla; que ls que van fer entrega al enemich, de las colonias; que ls que van permetre que un gran exércit, tornés de aquells paissos, els soldats sense salut y ls jefes sense prestigi; no es possible, no, que ara puguin asseure's tranquilament sobre l' banch blau, com si res hagués succehit.

El banch blau se ls ha de tornar un banch d' espinas.

S' han de persuadir que sols del cumpliment implacable de un acte de justicia, depén la salvació d' Espanya.

Y s' ha de demostrar que no té retop aquell proverbi que diu: «No hi ha deute que no s' pagui, ni plasso que no s' compleixi.»

El nou ministeri que s' ha constituhit a Italia ha publicat un programa que comprén, las següents reformas:

«Abolició del impost de consums sobre ls articles de primera necessitat.»

Abolició de la contribució territorial quina renda no siga superior a 15 liras l' any.
 Establiment de la tarifa progressiva en els drets reals sobre las successions hereditaries.
 Y alguns altres pel mateix estil.

Rebaixant las càrregas que pesen sobre ls pobres, com l' impost de consums, y deixant d' escanyar als agricultors de modestíssima posició, es fàcil que aquell país logri lluitar-se dels horrors de la fam, y en sa conseqüència de las reivindicacions revolucionaries fillas de la desesperació del poble.
 A Italia ls nous governants sembla que tenen enteniment.
 Aquí a Espanya, en cambi, no sembla que tinguin altre cosa que tujé.

Bé li han oferta a n' en Canalejas la cartera de ministre; pero no la vol, de cap manera.
 Carta blanca li doném—dihhen que li han dit—pera practicar en tot y per tot la seva política democrática.

Pero tot ha sigut inútil.—Jo desde fora apoyaré al govern—suposan que ha respost—pero solzament desde fora

¡Ah! ¿Es qué comprén en Canalejas que las soluciones democráticas resultan totalment incompatibles ab l' existencia de determinadas institucions? Si es aixís, com tot induheix a créureho ¿perqué encare s' diu monárquich?

Un síntoma significativ.
 A pesar del cambi de ministeri, sembla que l' barbut Pidal será invitat a continuar despenyant la seva embaixada prop del Vaticà.

No hi vol dir res que l' embaixador clericalista vaji fent discursos a favor del restabliment del poder temporal del Papa: aixís responderá fidelment a las exigencias de la política sagastina, que sempre ha sigut la mateixa: encendre un ciri a Sant Miquel y un altre diable.

Diuhhen els federals:
 «Nosaltres aném a la unió, pero no per fer propaganda en cap sentit que se separi del nostre programa.»

De manera que ls federals, portan a la última tentativa de unió republicana, únicament l' afirmació de qu' ells son enemichs de la preponderancia clerical.

Aixó ja ho presumiam, y per lo mateix hem de confessar que per aquest viatge no s' necessitaven alforjas.

Ningú com nosaltres respecta la manera de pensar agena.

Pero aixó no vol dir que tinguém per convenient avuy entorpir una acció que podria ser enérgica y decisiva, ab aqueixas funestas diferenciacions causa perenne de l' esterilitat republicana.

Anémho fent aixís: supeditém els bons impulsos del cor, als càlculs del cervell, y l' clericalisme, y tot lo que l' clericalisme ampara, continuarà rihentse de tots: dels federals y dels unitaris.

El poble de Oporto va assaltar alguns convents, entre ells els dels jesuitas, causant en ell grans destrossos.

Quan vejis la barba del vehí cremar...

¿Perqué no s' ha de dictar una ley contra l' jesuitisme, que ab la sevas cábalas y manyas perturba y destrueix la pau de las familias?

Bé va dictarse contra l' anarquisme, sense que ls efectes de aquesta secta sigan tan perniciosos com els de aquella.

Donchs qué ¿no s' diu que la familia es la pedra angular del ordre social?

¿Volen que ls dongui una bona noticia?

Quan siguin a la quarta página d' aquest número, fixinse en l' anunci qu' en ella s' inserta y veurán que nostre company de redacció C. Gumá acaba de publicar una nova obreta titulada *El peccat de Eva*, de la qual no mes els diré que apenas fá una semana que va sortir y ja mitj Catalunya s' hi ha parit de riure llegintla.

En els tristos temps que corrém ¿no es aquest el millor elogi que pot ferse d' un' obra?

El peccat de Eva va ilustrat ab aixerits dibuixos de M. Moliné y costa únicament dos ralets.

Y... punto final. Després no diguin que no ls he avisat.

¿Se n' recordan de qu' en Silvela, per engatussar al país ab la broma de las economias, va publicar un decret disposant que ls qu' en lo successiu siguessin ministres, no tindrían dret a percibir las cessantias?

Donchs perque ho sápigam: desde l' endemá de la cayguda dels conservadors, ja hi ha hagut un ex-ministre que ha posat fil a l' agulla per reclamar la pensioneta, que, segons ell, de dret li correspón.

—Pero ¿y l' decret?
 —Per sobre l' decret hi ha la ley... y en últim extrem que decideixi la qüestió l' Tribunal contenciós administratiu.

Aixís las gastan els polítichs de la monarquia, modelos de pulcritud.

No hi fá res que per damunt de las prescripcions de la ley s' aixequi un imperiós deber moral... ¡La moral! ¡Vaya una guassa!

Ara no mes falta que l' exemple vaji cundint, que cada ministre nou se rigui dels seus compromisos y que al país se l' enganyi sempre com a un xino.

Es una ley fatal, ineludible. Baix la monarquia restaurada, Espanya s' escorra, Espanya se n' vá... Sols las cessantias quedan. Las cessantias dels que s' dedican al treball de pérdréla.

El pá va pujant.
 Aquesta es la ley, y no n' hi ha d' altra. Totas las cargas, tots els tributs, todas las contribucions, al últim han de anar a recaure sobre l' bossí de pá que porta a la boca l' infelís treballador.

Si aquí a Espanya s' paga l' pá doble qu' en molts altres paissos, es degut a la puja creixent dels cambis y a l' enormitat dels drets d' entrada que pesan sobre ls blats estrangers y a las contribucions onerosas que han de satisfer els agricultors, productors de blats nacionals.

¡Oh poble ensopit! ¿Que no ho veus que avuy se t' menja la meytat del pá que intentas portar a la boca?

¡Desperta, ó sino demá se t' menjarán tot, y ni foras te quedarán pera protestar contra aquesta gran iniquitat!

Els estudiants liberals de todas las nacions están escribint un mensatge dirigit als governs signataris de la Convenció de La Haya demanant que, posin fi a la guerra del Africa del Sud, aplicant el principi del arbitratje.

Ab aquest mensatge, ls estudiants donan una bona lliçó als governs que olvidan els seus debers de humanitat y de justicia.

HOSPITALET DE LLOBREGAT, 4 de mars.

Un dels díes de la semana passada l' ajudant del home negre, que s' vá tornant tan negre com ell, embestí a un treballador perque al sortir ab el cembregar de una casa, si bé s' descubrí, no s' ajonollá. Cridant com un beneyt volia obligarlo a ajonollarse; pero l' treballador, poch amich de bronquias seguí l' seu camí d' hont: Passiho bé!—No s' queixará l' home negre según de que no se l' respecti; pero per evitarse disgustos, bó será que moderi una mica l' geni, puig está molt grás y corre perill de ferirse. Apart de que si fá per manera de que l'

nisada per la Junta del Foment de Instrucció pública. Dels treballs uns semblavan escrits en els clubs catalanistas y altres en las carboneras místicas dels convents y sagristias. Curiosas mostrás de raquitisme y anemia cerebral. Mossén Joaquín posá fi a la festa tocant durant molt rato l' violón de la fé y acabant de fastigujear al auditori ab tanta música celestial.

LA BISBAL, 4 de mars.

Una noya de aquesta vila, que a penas contarà uns divuyt anys ha obert compte corrent de la seva petaca a un ensotanat, de manera que aquest fuma sempre que li la dona gana. Pero vels hi aquí que un altre, al saberho, aná a la mateixa noya demanantli també compte corrent; pero sigues qu' ella no tingues prou tabaco, ó fos per lo que fos, als pochos díes, els dos mosséns que avants eran íntims amichs, anaren a l' esgarrapada en un dels carrers més céntrichs de la vila. Ara figúrinse que pensarà la gent catòlica, al veure que per una qüestió de tabaco, rompan l' amistat que tenfan y van a pinyans com un parell de pinxos.

RODA, 3 de mars.

Aquí va una idea de lo que passa en aquesta comarca ab la ditxosa qüestió de la paralitació dels treballs. Quan las vagás de Manresa, els treballadors en senyal de protesta per las agafadas d' honrats obrers varen fer dos díes de festa ab coneixement dels amos y ab la seva venia. Al dissapte següent, al anar a cobrar la semanada van trobarse ab un rétol que deya: «Quedan despedidos los obreros hasta nuevo aviso.»

Passaren quatre semanas de aquest modo, y ab molta pau, fins que un dia al anar un grupo de obrers a pendre l' sol, sigueren arrollats per la guardia-civil, que doná una carga de caballeria, tirant donas y criaturas per terra y agafant a 34 obrers entre homes y donas, els quals foren portats a la casa de la vila, ahont quedaren detinguts desde las 3 de la tarde a las 10 del vespre, ab

Cap a la menjadora

—Ja vaig dirho que de l' *Electra* jo n' cobraria ls drets d' autor.

hajan de treure al balcó de LA CAMPANA, acabarà per donar celos al Rector, que fins ara monopolisava aquest honor.

IGUALADA, 1.ª mars.

Els amos paletas que van anar a Manresa en busca de treballadors, portantne una dotzena, y obsequiantos a tot rumbó, van quedar ab un pam de nás, quan al cridarlos per anar a treballar, se negaren a ferho, dihent que si havían vingut a Igualada, no era per fer mal als seus germans en huelga, sino per donar una lliçó als que havían tractat d' enganyarlos.—Els gastos de viatge y fonda han anat a càrrech dels amos, per lo que aquest fet ha demostrat una vegada mes alló de «anar per llana y sortir esquilats.»

BELLVER DE Cerdanya, 28 febrer.

La senyora mestre se dedica ab molt afany a cambiar els sants de la iglesia, alegant que ls vells son llejts y molt guapos els nous. Aixís ho ha fet ab un Sant Joseph que ha anat a parar a mans de un drapaire. No se si continuará ab la seva deria, dat que al anar a pidolar per las casas se n' ha emportat molts micos.

BADALONA, 4 mars.

S' havia de representar el drama *Electra* en el teatro del Centre, pero de tal manera vá posarse l' ensotanat de Santa Maria, y tals esforços van ferse per impedirho, que fins vingué un enginyer de Barcelona, enviat pel governador, el cual dictaminá en el sentit de que l' teatro, ab el plé que anava a tenir, oferia pocas condicions de solidés.—Lo que, sens dupte, amenssa derrumbarse es un' altra cosa, y no hi posin dupte que se n' amirá a terra com un castell de cartes, el día que l' poble hi dongui una de aquellas bufades que derriban els obstacles y purifican l' atmósfera.

MOLLERUSA, 4 de mars.

Vaya una vetllada mes sonsa la que ab carácter de literaria artística-musical va donarse en el Casino, orga-

amenassas de ser passats per consell de guerra cas de que no volguessin tornar al treball.

L' endemá tornaren alguns a treballar. Dissert n' hi ha gué que foren despedits, y aixó que alguns d' ells feya 30 anys qu' eran a la fábrica. Pero tal sigué l' arreglo que feu el célebre tinent de la benemérita. Dissert homes al carrer y ls restants a treballar a viva forsa.

Quatre semanas durá l' treball en aquestas condicions, ab els 17 condemnats a no trobar feyna. Entre tant las fábricas comensan a cambiar la major part de las máquinas per *continuas*, que poden ser portadas per donas, y ab aixó aumenta el número dels obrers en vaga. Y are al veure l' actitud dels operaris perjudicats, que no s' avenen al cambi, ho han de arreglar de nou, despatxant a tothom. Resultat de aixó que la pobra gent de Roda té de viure de ranxo: una gran caldera fá cada día l' menjar per mes de mil homes en vaga. Hi ha que advertir que tots els fabricants han prosperat ab el mateix poble que ara esclavisan. Un d' ells, fill de Roda, se n' va a viure a Barcelona, sens dupte per la vergonya que se n' deu donar. Fins las noyas que treballan a las *continuas* están resoltament a favor de sos germans de treball.

TARRASSA, 4 mars.

Notable sigué la vetllada política que s' doná dissapte al vespre en el gran saló del Centre republicá. Els discursos pronunciats pels Srs. López, professor de l' escola que sosté l' Centre, Cherizola, Brú, Roca y Roca y Corominas, foren rebuts ab extraordinari aplauso. En tots els discursos se patentís la necessitat de la unió republicana, per emprendre una campanya enérgica contra la preponderancia y ls abusos del clericalisme.

CAMPANYA ANTI-CLERICAL

N Pey y Ordeix se democratiza. Millor que millor si ho fá de bona fé, com es de créure y d' esperar. En las massas populars, cansadas de la farsa religiosa, tindrán tant ell, com l' *Asociació sacerdotal* de que forma part, un eco de simpatia y un apoyo.

Diumenje passat vá trobarlo en el *Centre federalista* de Vilanova y Geltrú, ahont a despit dels elements clericals que feren treballs desesperats per impedirho, doná l' Reverent Pey y Ordeix, una conferencia molt eloquent, condemnant el clericalisme.

Se presentá allí vestint sotana, perque encare es capellá, si bé no deixan ferli del ofici: se declará fill del poble, y hagué de regoneixer—jell que procedeix de un camp que no te res de liberal!—la virtualitat de la democracia y del lliure-pensament, quan digué: «L' acte de aquesta nit representa ls desposoris de nosaltres ab el poble: representa per mi una nova era. Desde avuy, desde que surti de aquest local seré molt distint de lo que hi sigut fins ara.»

Se justificá de presentarse vestint la sotana, per quant se proposava atacar no a la religió, sino al clericalisme, que son dos cosas molt distintas.

«Tant distintas que l' clericalisme nega a la religió. En el clericalisme desapareix el principi, la idea de Deu. El superior, dignis Papa respecte a la Iglesia, bisbe en relació a la diócessis, rector respecte als feligresos, s' han reconegut infalibles. Desapareix la idea de Deu, puig qué mes Deu que un ser al qual no podém discutir? ¿Que mes Deu que aqueix ser que penetra en la vostra llar, que s' apodera de vostres secrets mes íntims, que s' immiscuix en tots els actes de la vostra vida civil y política? El sacerdot ha suplantat a Deu. El te sempre en els llabis, el predica, pero per ell, Deu, en la practica es cero.»

Ab aquest tó aná desarrollant la seva tesis, sostenint que mentres la religió te un concepte humá, el clericalisme procura anular la inteligencia, la rahó y la llibertat del individu, apelant a la violencia, sent aixís que la religió s' ha de inculcar y may del mon imposarse a tiros ó per la forsa de las bayonetas.

El clericalisme nega la rahó al afirmar que l' superior es indiscutible, que se l' ha de obehir siga bó ó dolent lo que fassi. «Se ns nega, per lo tant, la facultat de raciocinar: tenim que deixar de ser homes pera collocarnos en l' escala dels irracionals. Se ns priva de la rahó y de la llibertat. ¿Y qu' es l' home sense aquestas atributs? Pera mantenirse fidel al clericalisme es necessari ser bestia, ser irracional.»

Analisant la conducta dels clericals, diu: «Las ensenyansas que ns donaren en las escolás, las hem vistas en la practica completament negadas. Tenen aquestes faritzeus molt bonas las paraulas; pero las accions molt dolentas. Molt Deu y molt Evangeli en teoria, pero res d' aixó en la practica. Alaban ab la boca lo que ab el cor abominan. Hipócritas son que van al temple a enganyar viudas, a comprar y vendre conciencias, a demanar diners per edificar una iglesia, un altar ó per las bepaytas animas del Purgatori, diners que may se demanan pera millorar la sort del próxim, sino pera l' sacerdot.»

Recorda que mentres el cristianisme prescriu que no deu distingirse entre ls homes en l' exercici de la caritat, el clericalisme ha encés la guerra de rasses, de familias, de religió; ha declarat la guerra a tot lo que no es clerical. Cristo proposá fer una germandat de todas las rasses: els clericals volen absorbirho tot, bossas, honra, dignitat, hisenda, apelant a la violencia y al extermini.

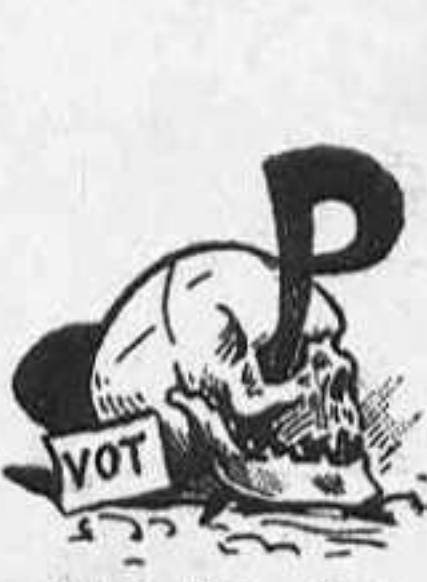
«Diuhhen els clericals que ls sacerdots son representants de Deu: ¿y ls demés homes, donchs, a qui representan? ¿Al dimoni? Els governs no poden fer res sense l' permis de la Iglesia, a qui fora millor nomenar cuch solitari. Res te d' extrany qu' en Cassanyas arribés a dir que no devia haverhi cap manifestació de la vida pública en que no hi intervingués el bisbe, ni cap manifestació de la vida privada en que deixés de intervenirhi l' confessor. Segons el clericalisme, el Papa s' converteix en rey, el bisbe en governador y l' párroco en alcalde. Deixan tots ells la responsabilitat pels seglars y s' reservan todas las ventatjas. No s' titula l' bisbe jutje, ni governador, ni president de Audiencia; no s' titula alcalde l' párroco; pero portéu una targeta de recomenació del ó del altre y triunfaréu sempre sense dificultat.»

«El clericalisme, l' endiossament del clero destrueix el concepte de Deu, la rahó y la conciencia, convertint al home en bestia de reata. El poble que professa ideas clericals no te religió per mes carregat que vaji d' escapularis. El seu Deu es el capellá. Adora a un ídol de carnassa, a un miserable home: aqueix poble no té moral, ni judici, ni inteligencia. Pera tot se consulta al rector: no s' fá mes que lo que l' clero ordena. Y quan aixó succeixeix no demanéu honradés, ni valentias, ni esperit de sacrifici; no s' troban mes que individus que s' mouhen cega y brutalment.»

No hi ha que dir si serían aplaudidas ab entusiasme aquestas ideas vertidas per un capellá, que ha romput els llassos que l' unían als seus superiors, convertint els trossos en deixuplinas, per asstotar ab má segura y ferma, el rostre odiós del clericalisme.

P. DEL O.

LA CARRETERA

I
 ER ningú es un misteri que si en las últimas eleccions D. Pau Rostoll va ser elegit diputat per Planamansa, s' degué, mes que a la seva influencia personal, a haver sapigut tocar el punt flach d' aquell morigerat poble.

En Rostoll va presentarse a la capital del districte, y, degudament instruhit per personas coneixedoras del terreno que trepitjava, se n' aná directament al bulto.

—Ciudadans de Planamansa—va dirlos desde l'

balcó de la casa de la vila.—no esperéu de mí galas retóricas ni programas espléndids, que generalment costan mes de cumplir que de formular. Encare que no soch fill d' aquí, cosa que deploro ab tota l' ànima, coneix las vostras aspiracions, sé lo que penséu i estich perfectament penetrat de las necessitats d' aquest poble. Digneu-vos voléu que us parli de la qüestió política?

—No, no!—contestaren unánimement els electors, qu' estavan ja de política fins a la punta dels cabells.

—Voléu qué 'm fiqui en el terreno social?

—No, no!

—Voléu qué 'm ocupi del problema religiós?

—No, no!

L' espavilat Rostoll passejà per l' ampla plassa sa mirada satisfeta, y l' llessà l' cohet màgich que li havia de donar la victoria.

—Lo que vosaltres voléu, ja ho sé. No drets polítics, no reformas econòmicas, no lleys que ab la dreta s' escriuen y ab l' esquerra s' esborran. Lo que vosaltres necessitèu, lo que aquesta comarca desitja, lo que Planamansa exigeix imperiosament, es una carretera!

La tempestat d' aplausos qu' en aquell moment resonà, va convence a n' en Rostoll de que 'ls seus concellers no l' havian enganyat. ¡Una carretera! El candidat havia posat el dit a la llaga, las conciencias estavan guanyadas y ja no calia amohinarse mes: l' elecció era segura.

Feya vinticinch anys que Planamansa bregava inútilment, treballant aquest assumpt. Sense la carretera, la comarca era morta. Per xó la demanavan a tots els governs, a todas las autoridades, a todas las personas d' una mica de representació que a la vila s' deixavan caure.

No: ells no volian drets, ni torts ni privilegis; ells no sollicitavan canals, ni iglesias, ni rebaixas en las contribucions: la carretera, res mes que la carretera que 'ls havia d' unir ab el ferrocarril, quina estació mes próxima distava de Planamansa un' hora curta.

—Jo us donaré la carretera—va dirlos en Rostoll:—jo us prometo la carretera que ab tanta justicia demaneu; jo us juro que la carretera...

Ni van deixar acabar. Els mes entusiastas s' enfilaren al balcó pera abraçar-lo, el poble s' emborxat d' alegría, y l' día de las elecciones, vius, morts, ausents... tothom va anar a votar per ell, y en Rostoll sortí elegit diputat per una majoria abrumadora.

II

Com generalment sol succehir, arrellegada l' acta y traslatat a la Cort, el representant de Planamansa s' olvidà completament de la seva promesa.

De tant en tant, els electors li enviavan un recordatori.

—«Senyor diputat, pensi ab la carretera.»

—«Ya, ya»—contestava ell, quan no deixava la carta sense resposta.

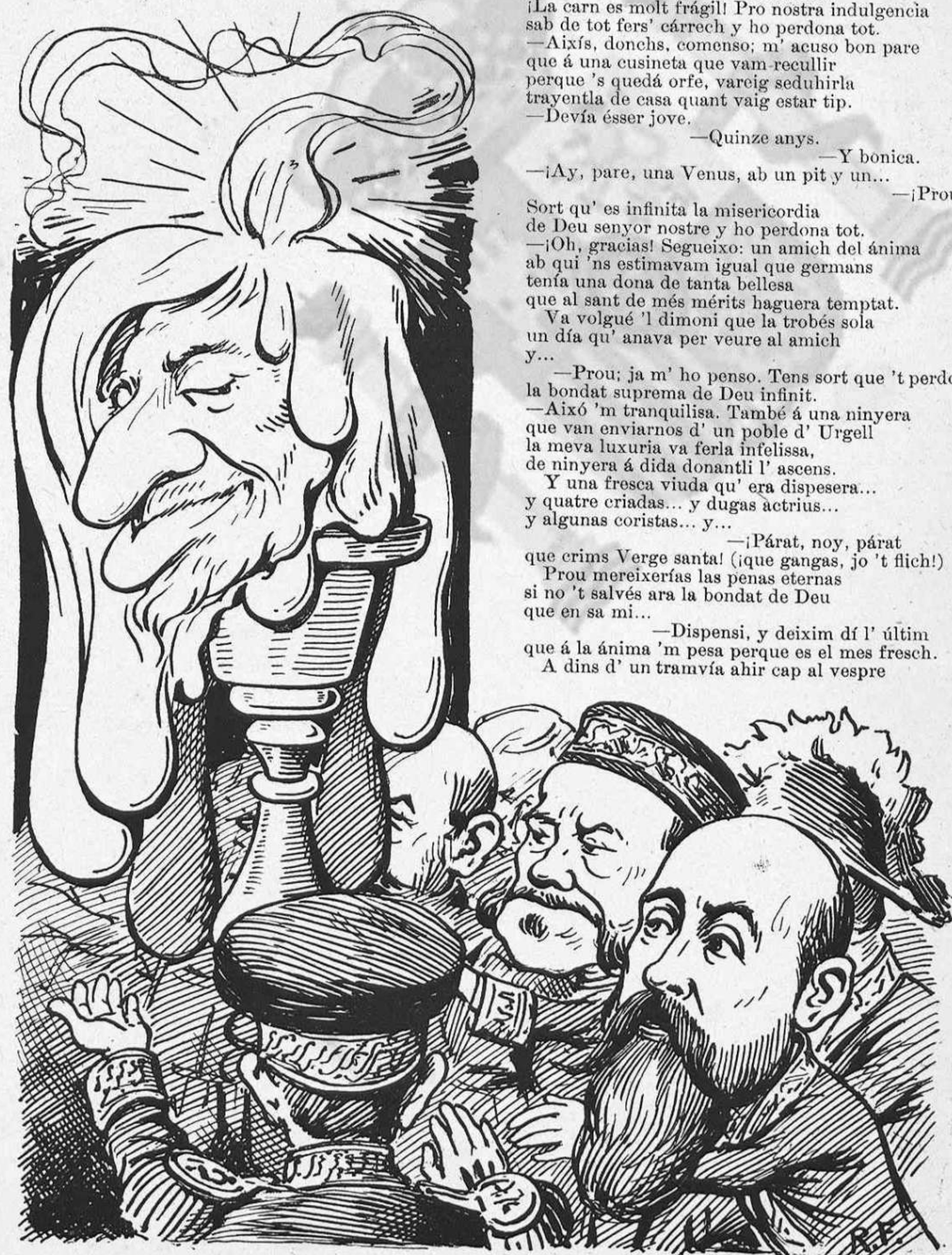
Passat algun temps, els electors hi tornavan.

—«Senyor Rostoll, la carretera!»

—«Ara, ara»—responia l' diputat, en una targeta postal de dugas ó tres ratillas.

Pero corrian las senmanas y 'ls mesos, el senyor Rostoll tornava a tancar-se en el mes complert mu-

ALTRE COP AL CANDELERO

—Ja casi no té cera, ni blé; pero encare regalima!

tisme... y de la carretera, res. De las noticias que 'ls pobres electors llegian en els periódichs ne treyan la convicció de que a Madrid tenian temps per tot, menos per ocuparse de la suspirada carretera.

—¿Qué deu significar aixó?—se preguntavan els vehins mes influents:—¿Voldrà dir potser que l' nostre diputat s' ha burlat de nosaltres?

—No es possible: sembla un home molt sério.

—¿Pues com es que no compleix els seus compromisos?

—¿Qui sab! Devegadas surten dificultats que no s' poden solventar en un día. Potser están fent el presuport; potser dibuixan els planos, potser...

—Potser sí, potser no—murmuravan els mes desconfiats, arrossant escèpticament las espattlas.

III

De prompte, quan ja casi ningú s' recordava d' ell, un dematí l' senyor Rostoll s' presenta a Planamansa.

—Amichs meus—va dir als seus electors, pera taparlos la boca.—las cosas de palacio van despacio. No m' olvido de vosaltres, y perque us ne convencéu vinch a passar un parell de días al poble.

—¿Ahont l' allotjarem?—pensaren els estufats vehins satisfets de tenir entre ells al seu diputat.

L' arcalde, honrat constructor de carros, que acabava de casarse ab una dona guapíssima, li oferí la seva habitació, al fi y al cap la millor del poble. En Rostoll acceptà l' oferiment, y durant aquells días el senzill carreter va posar a taula els millors vins y las mes escullidas viandas.

El diputat se deixava obsequiar, com un rey pels seus subdits; recorria la població, repartia una que altra apretada de má... y tornava a casa del arcalde a enrahonar baixet ab l' arcaldesa, qu' era efectivament una galán mossa y no s' feya gens extranya a las galanterias de n' Rostoll.

Vingué l' hora de la partida. El diputat se despedí dels electors, renovant la seva antigua promesa, y s' dirigí sol a la estació... mentres la senyora del arcalde se n' hi anava també per camins extraviats, deixant ab un pam de nas al innocent marit, que al tornar al niu conjugal notá, ple d' amargura, la desaparició del auccell.

De moment, la gent no hi queya, pero lligant caps y reconstituint fets, prompte s' va compendre qui era el que s' havia endut l' apetitosa muller del carreter-arcalde.

—¿Ha sigut el senyor Rostoll!

—¿El nostre diputat?

—¿El mateix!...

—¿Si que l' hem feta ben bona!—exclamaren llavors els electors de Planamansa, perdent las pocas ilusiones que 'ls quedavan.—Ens havia promés una carretera, y en lloch de cumplir la paraula, ve a pèndre's l' única que teniam!...

A. MARCH

CONFESSIÓ GENERAL

—Pare confessor; ja qu' avuy me caso

qu' en ma vida alegre de solter Tenorio

he comés per culpa d' aixó de la carn.

—Digas, pecador, sé lo qu' es ser jove

y lo temptadoras que las donas son.

—La carn es molt frágil! Pro nostra indulgencia

sab de tot fers' cárrech y ho perdona tot.

—Aixís, donchs, comenso; m' acuso bon pare

que a una cusineta que vam recullir

perque s' quedá orfe, vareig seduhirla

trayentla de casa quant vaig estar tip.

—Devia ésser jove.

—Quinze anys.

—Y bonica.

—¡Ay, pare, una Venus, ab un pit y un...

—¡Prou!

Sort qu' es infinita la misericordia

de Deu senyor nostre y ho perdona tot.

—¡Oh, gracias! Segueixo: un amich del ànima

ab qu' ns estimavam igual que germans

tenia una dona de tanta bellesa

que al sant de més mèrits haguera temptat.

—Va volgué l' dimoni que la trobés sola

un día qu' anava per veure al amich

y...

—Prou; ja m' ho penso. Tens sort que t' perdona

la bondat suprema de Deu infinit.

—Aixó m' tranquilisa. També a una ninyera

que van enviarnos d' un poble d' Urgell

la meua luxuria va feria infelissa,

de ninyera a dida donantli l' ascens.

—Y una fresca viuda qu' era dispesera...

y quatre criadas... y dugas àctrius...

y algunas coristas... y...

—¡Párat, noy, párat

que crims Verge santa! (¡que gangas, jo t' fichí!)

—Prou mereixeras las penas eternas

si no t' salvés ara la bondat de Deu

que en sa mi...

—Dispensi, y deixim d' l' últim

que a la ànima m' pesa perque es el mes fresch.

—A dins d' un tramvia ahir cap al vespre

de una hermosa dona vaig seure al costat;

era grassa, fresca y el posat tenia

de dona de fora francota y babau.

Vareig ferli senyas ab la pantorrilla:

vaig buscar conversa, vam ferms amichs

y a poch junta baixavam y me l' emportava

a casa... torao a passar la nit.

Aquella fulana tan grassa y tan fresca

era majordona del senyó rectó

de Vilato...

—¡Bréut! ¡Infame! ¡Sacrílech!

Per darli just cástich l' infern será poch.

—Las cosas del clero no deuhén tocarse!

—¡Marxi desseguida! ¡Ja ni Deu l' absolt!

DELFI ROSELLA

ER tot arreu ahont se representa l' drama *Electra*, l' públich exigeix que s' toqui *La Marsellesa*.

—¿La Marsellesa, Sr. Sagasta! ¿Ho sent? ¿La Marsellesa!

Aixís es com expressa el poble la seva manera de pensar. Y aquí no hi valen tarugistas electorals. Lo qu' es aquest vot eminentment republicà no pot estafarli ningú.

En Moret torna a ser ministre.

Es inevitable governant D. Práxedes.

Qüestió de perruqueria.

L' un porta l' tupé.

L' altre porta la pomada.

Res tan acertat com haver conferit la cartera de Marina al Duch de Veragua.

Podrá no aburrir l' aygua; pero a lo menos la veu.

Per ser un gran ministre de Marina té la condició preciosa de ser un ganader, criador de toros.

Preguntan aixó qué té que veure?

Moltíssim. ¡Com que fins podem fer la pols al extranger! No hi ha sino que canviar la manera de apreciar la forsa de nostres barcos, y en lloch de contarla per caballs, contarla per toros.

Ab aixó y sustituint els canons ab unas grans banyas, que vinguin els inglesos a torejarnos!

Tothom demana a n' en Sagasta qu' exposi l' seu programa.

—¿Vaja una curiositat mes inútil! ¡El programa de n' Sagasta! ¿Qui no l' coneix, si sempre ha sigut igual?

El programa del home del tupé te tres lemas com la vida del burgés del ditxo: «Menjar, jeure y no fé res.»

En Weyler ministre de la Guerra.

Aquest mallorquí pot ben dirse qu' entra en totes com la romana del diable.

Va fer la gara-gara als carlins. Va fer concebir esperanzas als republicans. Y tot de un plegat, virada en rodó, y a fondejar en la Capitanía general de Madrid, impulsat pels vents conservadors.

Y ara una petita maniobra y ¡jalá! a atracar en el moll del Ministeri de la Guerra, enarbolant la bandera sagastina.

Res: la qüestió son *dobbs* com diuen a la seva terra.

Ara diu que ns tornaràn a donar las garantías constitucionals.

¿De veras, las garantías?

¿Per quants días?

Diguin lo que vulguin: pot haver caygut en Silveira; pero ningú negará que ha complert puntualment el seu programa.

¿Qué va dir al enfilarse?

Senzillament, qu' ell no pararia fins a unir a tots els espanyols. Y ho ha lograt completament: els ha unit en el mateix sentiment d' odi contra l' partit conservador.

Suposan que una senyora vá preguntarli a n' en Sagasta:

—¿Y respecte als frares: qué pensa fer?

—Senyora: els frares poden deixarse creixer tranquilament la barba, que no seré pas jo qui 'ls afayti.

—¿Tant fácil qu' era fer un govern de concentració!

No hi havia mes que tractar la carn de ministre, com se tracta a la República Argentina la carn de bou que s' desitja concentrar.

Se prepara una caldera, se la mitj-ompla d' aygua: bon foch a sota, y conservadors a dintre.

—¿Oh y tan cebats com estavan després de dos anys de continu fatori! N' hauria sortit un caldo de primera forsa. ¡Quina llástima que las instituciones no vayan poger proporcionarse un aliment tan reconfortant!

Va anar a l' Iglesia de la Bonanova una bona senyora ab un ciri. Havia fet una prometenya y tractava de cumplirla.

Pero l' ensotanat de aquell santuari ja fá temps que n' ha fet un altre: la de no admetre cap ciri que no sigui comprat en una botiga que ha obert en la mateixa rectoria; y qual administració corre a càrrech de un seu nebot. Que may faltan nebotets per aquest y altres negocis y tráfechs mes ó menos espirituals.

El ciri de la devota no procedia de la cereria rectoral y vá ser retxassat.

—¿No es cert que davant de un fet aixís, un se queda mes tiesso que l' ciri del Sr. rector?

Una frase que s' atribueix a n' en Gamazo, y que se suposa qu' está consignada en el seu cartipás presentat a la regent durant la crisis:

«Quan se crida pel carrer: «¡Visca la llibertat! se vol dir: ¡Abaix la Monarquía!»

Si en Gamazo ha escrit aixó en Gamazo té rahó.

En Silveira vá anar a trobar al Duch de Tetuán, supplicantli ab llágrimas als ulls que l' ajudés a constituir govern.

No vá recordarse en aquest tránsit dolorós que pochos días enrera n' havia fet burla comparantlo ab D. Tancredo.

Y l' duch de Tetuán vá dir:—«No hi ha forsa humana que 'm mogui de la meua posició.»

—Com D. Tancredo!

Pero un D. Tancredo que, sense bellugarse ha donat una puntada de peu mortal a la boca del estómach del home de la daga.

Comentarís a la crisis.

—Molta consulta, molta consulta... Y l' pobre mallat cada día mes desesperat.

—Pero ¿qué podria ferse per salvarlo?

—Prescindir en absolut de metjes, que al cap-devall son tots uns papa-dineros, y subjectarlo a un cambi radical de régimen.

À L' INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1.ª XARADA.—En-car-re-gat.

2.ª TRENCA-CLOSCAS.—A sants y a minyons no 'ls promets que no 'ls dons.

3.ª CONVERSA.—Breda.

4.ª INTRINGULIS.—Eu'rosina.

5.ª GEROLGÍFICH.—Com mes vius mes anys tens.

Han endevinat totes ó part de las solucions del número passat els caballers: Un anacrónich d' Alguayre, Joan Bosch y Romaguera, Agulló Planas y C.ª, Un taper de P.ª, Miquel Lluch de la Barceloneta, Lelo Santos, Poca Roba, Kikiriki, Joan de la Masuca, Un namorat pobre (la senmana passada també las va endevinar) y José Herrero.

Caballers: T. Butirrampa, Un anacrónich d' Alguayre, Ricardo Laffitte, Joan Mars, Joan Bertrán y Ballet, Cisquet del Pany, J. S. y Riera, Sadatnum Rerref, A. Ribas Ll., Un taper de P.ª, Un alat. Just Geremias, Un espartenyot, Felip Barata, Pera Fugit, Eduardo, Un auccell de Bosch, Juan de la Masuca, Xech de Llansá, Un noy tendre, A. Flassá petit y Un nyébtil dels encants: ¿Aixó s' creyan, que l' veterano no tornarà al candelero? A pesar d' haverho fet tan malament ja hi torna a ser. Confiansa, amichs meus, qu' a vostés els passarà igual.

Caballers: Aygua Freda, Joan Bosch y Romaguera, J. Olivé y Llombart, Berga Petit, J. Felip y Jaume Altadill: Lo primer que l' nou govern ha fet per captar liberals es aixecá las garantías; ara donchs que podrém parlar clar, insertarém algun trenca-closcas dels que ns envían.

Caballer: Francesch Sánchez Soler: L' anyoransa m' va matant, turbant per moments ma testa... Turbant... la testa? Eres turco y no te creo.—Jordi Pinar: Cóm? Fins que l' seu amich Bernabé... ¿Aixó es un octosílabo ó una carretera d' Horta?—Un vilanoví de la Geltrú: ¿Y vosté també pretén dir en vuyt sílabas: y vamos es inútil que t' defenxis? Vosté sí que no n' té de defensa.—F. C. B.: Com li deyan, la pasta hi es; lo que precisa es treballarla. La d' aygua está plena d' assonancias.—T. Butirrampa: Lo més xistós de tot es el pseudónim. ¡Butirrampa! Ji-ji-ji-ji... Martí Revoltós: Encare que no estés prou comme ça a vosté no se li pot dir que no. Qualsevol dia tornarém a Arenys y... ¡Ns esgarrifa la venjansa.—Enrique Bosch y Viola: Hem llegit las *Violinas* y, la vritat, las trobém bastant sossas y anodinas.—K. nari Mut: El calaix ens diu que li diguém qu' aquest secret de fer aguantar un ou es vell. Senyor K. nari mut, avans d' eixir de la gavia un' altre vegada demani per parlar. Lo demés ¡pata!—S. B.: La cansó 'ns ha convenut de tal modo, y no es engany, que no fora gens estrany que la guardessim per l' altre número ff de sigle.—J. P. y E.: Aviat ó tart; ó tot ó part.—Pere-Pé: Si cultivia la poesia segü qu' arribará l' dia que farà vosos ben fets, y no serán com aquests.—Angel del Montseny: Está bé fins a cert punt; després d' aquell punt no tant.—J. Albany de Brighton: Será possible.—C. Ossorio y Gallardo: Creyém que l' seu gall ha comenat fent Ki-ki-ri-ki y acabarà ab un marmar-mau com el d' aquell gat que vosté sab y nosaltres volém dir.—F. G. T.: Bravo, home, llenya als modernistas; vosté s' farà célebre. Aixís va comensar l' Oliva Brighmann. Ab tot, per xó, no va.—M. Carbó d' Alsina: Anirán. Aixó es Zúñiga pur; ja sabem qu' n' tindrà enveja.—Abel Gaubansa: La majoria están bé.—Chinn Tham Hsuck: Vosté diu en l' última quarteta que s' está morint. Li está bé. No n' hi havia per menos.—J. S.: El dibuix es senzillet pero bastant dolent.—Abad Pagés: Home! que m' diu ara? Vosté havia colaboret temps endarrera? Y, alashoras, també ho feya tan malament? Aixís, torni a vagar una temporada.—F. Carreras P.: Lo dels inglesos ja s' ha dit cent cops; y l' altra no l' acabem d' entendre.—Un n' morat pobre: Home, home! Allot pelut del rectó es una cosa que... Deu nos ne guard; y de rombos també.—P. Brot: Per cástich a la seva impericia literaria n' hi regalém un d' aquells tan vermells, y escalibat.—J. Castell-ferris: Una poesia titulada A M.? Vellí aquí un am que no 'ns l' empassém.—R. Llehi: Així, així.—Ruy de Gorch: Va bene.—Roch de Ciutat: Efectivament de molt millors n' hem tirat a la panera; pero, per aixó no hi ha que desmayar.—Platón Peig: No té cap condició.—P. del C.: Vosté sent la poesia al cantar la primera, pro de tan mala manera que ningú l' escoltaría.—Manel Domenech: No passa de ser una ignocentada sense gracia.—Josep Terrades (Bañolas): Envíhi l' import de la suscrició en llibransa ó en sellos de franqueig... y ja está. La inscrició no pot ser.—Un amich del Noy de la Pega: Hauria de dirigir-se directament al Sr. Rus, qu' es, en efecte, el del carrer de Sant Pau.

EL PECAT DE EVA

HUMORADA EN VERS

PER C. GUMÁ

Il·lustrada ab dibuixos originals de M. MOLINÉ

Preu: DOS rals

Se ven a can López, als kioscos y a casa 'ls nostres corresponals.

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

Obra nova—¡Ja ha sortit!—Obra nova

EL PECAT DE EVA

HUMORADA EN VERS

PER C. GUMÁ

Il·lustrada ab dibuixos originals de M. MOLINÉ

Preu: DOS rals

Se ven a can López, als kioscos y a casa 'ls nostres corresponals.

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

Obra nova—¡Ja ha sortit!—Obra nova

EL PECAT DE EVA

HUMORADA EN VERS

PER C. GUMÁ

Il·lustrada ab dibuixos originals de M. MOLINÉ

Preu: DOS rals

Se